

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

III:5

2008-06-26

S2008/5748/FH
(delvis)

Statens folkhälsoinstitutet
831 40 ÖSTERSUND

VERK 2008/273

Uppdrag att kartlägga de nationella minoriteternas hälsosituation

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Statens folkhälsoinstitut (FHI) i uppdrag att, i samråd med Socialstyrelsen och företrädare för de nationella minoriteterna samt Delegationen för romska frågor, genomföra en kartläggning av hälsosituationen bland de nationella minoriteterna samt lämna förslag på hur det hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbetet rörande de nationella minoriteterna ska kunna bedrivas.

För att möjliggöra komparativa analyser ska kartläggningens frågeblankett bestå av FHI:s nationella folkhälsoenkät. Skillnader avseende kvinnors respektive mäns hälsosituation ska redovisas. FHI ska även överväga att ta med tilläggsfrågor av särskild betydelse för minoriteternas hälsosituation.

För att genomföra uppdraget får FHI under 2008 disponera högst 700 000 kronor av medel på anslaget 14:6 Folkhälsopolitiska åtgärder. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 30 september 2009.

Ärendet

Ungefär en halv miljon människor i Sverige bedöms höra till de nationella minoriteterna (samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar). Siffran bygger på antaganden om gruppernas storlek. Hur många av dessa individer som väljer att definiera sig själva som tillhörande en av dessa nationella minoriteter vet ingen. I Sverige registreras inte enskilda etnicitet. Det är därför varken möjligt att utläsa i den officiella statistiken hur de nationella minoriteternas hälsosituation är eller hur deras hälsosituation är i förhållande till majoritetsbefolkningens hälsosituation. När det gäller sverigefinnar kan dock en del resultat utläsas från statistiken för personer födda i Finland och barn till dessa.

Sverige har åtagit sig en folkrättslig skyldighet att skydda de grupper som erkänts som nationella minoriteter enligt två Europarådskonventioner: ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter och europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Enligt ramkonventionen ska Sverige bl.a. vidta åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig och effektiv jämlikhet mellan personer som tillhör en nationell minoritet och personer som tillhör majoritetsbefolkningen (artikel 4). I detta åtagande ingår bl.a. de nationella minoriteternas hälsosituation.

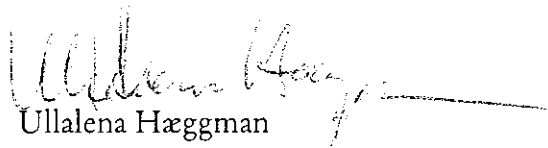
Europarådets rådgivande kommitté har påtalat att uppföljningen av Sveriges åtaganden enligt ramkonventionen försvåras av att Sverige inte samlar in officiell statistik rörande befolkningens etniska fördelning. Rådgivande kommittén uppmanade därför Sverige att vidta ytterligare åtgärder i samråd med de nationella minoriteterna för att få fram mer omfattande och exaktare statistiska uppgifter. Som exempel på åtgärder föreslogs ad hoc kartläggningar, speciella studier eller andra kartläggningar. Även Europarådets rasdiskrimineringskommitté, ECRI, har rekommenderat att Sverige i nästa rapport ger en uppskattning av den demografiska fördelningen som bygger på gruppernas självidentifikation. Kunskapsbristen har också nyligen uppmärksamrats i en rapport av FN:s specialrapportör i hälsofrågor om hur Sverige lever upp till alla medborgares rättigheter till den bästa möjliga hälsan (Hunt 2007).

Kunskapen om hälsotillståndet bland de nationella minoriteterna – samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar – är bristfällig. Av den officiella statistiken går det inte att utläsa hur de nationella minoriteternas hälsosituation är i förhållande till majoritetsbefolkningens hälsosituation. Regeringen anser att det är angeläget att de nationella minoriteterna tydligare beaktas i folkhälsosammanhang. I propositionen En förnyad folkhälsopolitik (prop. 2007/08:110, avsnitt 7.1.1) har regeringen aviserat att en kartläggning av hälsosituationen bland de nationella minoriteterna bör göras. Att kartlägga de nationella minoriteternas livsvillkor och levnadsvanor är ett viktigt steg i Sveriges arbete att leva upp till åtagandena i Europarådets minoritetskonventioner.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Ullalena Hæggman